

studiet af middelalderlig klosterhistorie og åndshistorie er dette bind af stor værdi. Hertil bidrager ikke mindst oversætterens indledning, på hvis beskedne 35 sider der gives læseren en udmærket håndsrekning til den vanskelige forståelse af middelalderlig religiøsitet, ligesom der tegnes et fængslende og i sine enkelte træk velmotiveret billede af den store prælat. Det er sjældent, at der ved slige indledninger ydes noget så betydeligt, som det her er tilfældet.

P. N.

Et godt Overblik over Saxo-Traditionen giver *Apoteker Sibbernens Saxobog* (1927), redigeret af C. Behrend, R. Paulli og Carl S. Petersen og bekostet af den Mand, efter hvem Bogen har Navn. Her er Fragmenterne af de middelalderlige Saxo-Manuscripter for første Gang reproducerede alle til Hobe, endvidere Gengivelser af Titelblade og Førstesider af de ældste Udgaver og af Vedels, Schousbølles og Grundtvigs Oversættelser, først og fremmest en klar og kyndig Vejledning af Overbibliotekar Carl S. Petersen, der fortæller, hvorledes de forskellige Generationer tog Arbejdet op med Saxos store Værk, omskrev, udgav og oversatte det, og hvorledes Bearbejdelser, Udgaver og Oversættelser kom til at bære Præg af den Tid, i hvilken de blev til. En Fortegnelse over Litteraturen om Saxo slutter Bogen.

Efter femten Aars Udgiverarbejde er det nu lykkedes Fru Dr. phil. Lis Jacobsen at afslutte sin Udgave af *Peder Palladius' Danske Skrifter* (udgivet for Universitetsjubilæets danske Samfund). Ved Fremkomsten af det første Hefte heraf blev der her i Tidsskriftet (8. R. III 205—206) af nuværende Overbibliotekar Carl S. Petersen gjort Rede for de Principper, som har været ledende for Udgivelsen, og der blev ved samme Lejlighed udtalt, at Udgaven »efter alt at dømme vilde blive meget fortrinlig«. Denne Formodning har fuldt ud vist sig at være rigtig. Der foreligger nu for første Gang en virkelig videnskabeligt tilfredsstillende Udgave af en Forfatter, der i vor Kirke- og Litteraturhistorie indtager en saa fremragende Plads, at Udgivelsen af hans Skrifter maatte anses for en Ærespligt for dansk Videnskab. Ganske vist kunde man have ønsket, at Udgaven ogsaa havde omfattet Palladius' latinske Skrifter, som i Samtiden gjorde hans Navn europæisk bekendt, men saavidt har »Danske Samfund« ikke ment at kunne strække sig.

Foruden den omhyggelige Tekstbehandling maa man i den

foreliggende Udgave særlig fremhæve de ofte meget fyldige Indledninger til de enkelte Skrifter, der indgaaende behandler de højst forskelligartede Problemer, der knytter sig til de palladianske Skrifter. Paa mange Punkter er Udgiveren kommet til nye og interessante Resultater — saaledes f. Eks. m. H. t. Grundlaget for Palladius' Bearbejdelse af Skrifter af Savonarola (II 133 ff.), af Ochino (II 85 ff.), af Melancton (III 269 ff.) og især af Luther, baade hans Katekisme (I 1 ff.), hans Enchiridion (I 28 ff.) og hans Bedebog (I 241 ff.).

Særlig Interesse knytter der sig naturligvis til Udgivelsen af Visitatsbogen (V 1 ff.). Udgiverens Arbejde har paa dette Omraade formet sig i direkte Modsætning til Svend Grundtvigs Udgave fra 1872, og modsat alle de tidligere, mere eller mindre bearbejdede Udgaver er der her for første Gang leveret en nøjagtig Gengivelse af Hovedhaandskriftet i Thott. 2041 b. 4to. Visitatsbogens Affattelsestid mener Udgiveren at kunne fastsætte til Efteraaret 1543.

Ogsaa de Noter, der ledsager hvert enkelt Skrift, bringer mange gode Oplysninger, omend man ofte kunde have ønsket dem lidt fyldigere, især i historisk Henseende, og de i det hele ikke kan frikendes for at bære et noget ujævnt Præg.

Alt i alt maa det dog siges, at Opgaven er løst paa en Maade, der er baade Palladius og Udgiveren fuldt ud værdig, og som tillige gør Udgaven vel skikket til at tjene som Mønster for Arbejder af lignende Art.

Bjørn Kornerup.

I mere end en Menneskealder øvede Biskop Peder Madsen (1843—1911) en meget betydelig Indflydelse i dansk Kirkeliv baade som Lærer for et helt Slægtled af danske Teologer og ved sin Deltagelse i praktisk Kirkearbejde. Der er da god Grund til at glæde sig over, at han har fundet en kyndig Biograf i Prof. Fr. Torm, der i Bogen *Biskop Peder Madsen. En Levnedsskildring.* (Kbhvn. 1926), ikke blot har leveret en Fremstilling af Madsens Liv, men ogsaa givet vigtige Bidrag til nyere dansk Kirkehistorie. Af særlig Betydning har det været, at Forf. til sin Raadighed har haft alle Peder Madsens Manuskripter og kirkelige Optegnelser og desuden ca. 3000 Breve fra og til ham. En stor Del af dette Materiale er nu tilintetgjort, men hvad der skønnedes at være af Vigtighed, er henlagt i forseglede Pakker i Universitetsbiblioteket til Benyttelse for fremtidige Kirkehistorikere, der efter 1950 skal have Adgang hertil.

I det nære personlige Forhold, hvori Forf. i en Række af Aar